

A O Cei o rau nai vakadinadina e rua?

- ❖ Na vu ni olive e rua kei na I tutu ni cina e rua (Vakatakila 11) e kauti keda ki na raivotu ena Sakaraia 4. Ena raivotu oya, o rau na vu ni olive e rau solia na waiwai ka vakatawana na I tutu ni cina (Sakaraia 4:1-3, 12).
- ❖ Na vuni olive e “e rua na I lumuti” ka, me vakataka na I tutu ni cina, eratou vakatakila na vosa ni Kalou.” (Sakaraia 4:6, 14). Oya, na Veiyalayalati vou kei na Veiyalayalati Vou.
- ❖ Ni vakayagataki Mosese kei Ilaija me I vakatakila kila, oqo na ka e kaya na Vakatakila 11:
 - Erau vakaisulu ena I sulu taga (3): E maroro na I Vola Tabu ena gauna ni tiko leqa
 - Erau tu ena mata ni Kalou (4): Na Kalou e sega ni vaka tara me yali na nona Vosa
 - Ke dua e via vakacacani rau, e lako mai gusudrau na bukawaqa. (5): Na vosa ni I Vola Tabu e “kani” ira na kena meca (Jer. 5:14)
 - Erau sogoti lomalagi me kakua ni tau na uca (6a): O koya e cata na I Vola Tabu ena vakuwai mai na sovaraki ni Yalo Tabu (waiwai).
 - Erau vukica na wai me dra ka yaviti vuravura ena mate ca (6b): O ira ga ka vulica na I Vola Tabu era galala mai na mate ca kei na butobuto vakayalo ena gauna ni rarawa (Middle Ages).
 - They are dressed in sackcloth (3): The Bible was preserved in troubling times
- ❖ E vakacava na balavu ni norau solia tiko na nodrau I vakadinadina?
- ❖ Na Vakatakila 11 e tekivu ena raivotu ni Vale Tabu mai Lomalagi kei ira era lotu ena mata ni cabocabo ni ka boi vinaka (Vakatakila 11:1).
- ❖ Na loma ni bai e taudaku ni vale sai koya na vuravura ka soli ki vei ira na veimatanitu tani – tawavakabauta – ka ra butuka na “koro tabu” – ira na tamata ni Kalou – me vula 42 (v. 2).
- ❖ Ena gauna koya, ena vakaisulutaga na Vosa ni Kalou – na dredre levu - great hardships – (v. 3) [42 na vula x 30 na siga = 1,260 na siga (vaka parofisai, 1,260 na yabaki)].
- ❖ Mai na yabaki 538, sa tekivu me vakamalua me vakayaco lomana na na lotu vaka Roma me laveta na nona I vakavuvuli vakatamata ka beca na Vosa ni Kalou, ka yacova sara yani nona vakata -buya na kena wiliki na I Vola Tabu ka lewa me ra vakamatei o ira ka wilika, se bulataka na kena I vakabauta (vakavuvuli).
- ❖ Ena I cavacava ni gauna oqo, era solia ko ira na reformers e dua na vakacegu mai na veivakararawataki (Maciu 24:22).

B E rau a mate vakacava?

- ❖ Na kaukauwa cava e cadra mai ni oti na 1,260 na yabaki, rauta na yabaki 1798?
- ❖ Na French Revolution, ka tekivu ena 1789, e solia na kaukauwa ki na ka e vakatokai na “matanitu rerevaki” (1793-1794), ka vakamatatataka se o cei e tu ena daku ni matanitu oqo: o Setani kei ira na tevoru. Na matanitu oqo sa vakatokai me sala e tolu (Rev. 11:8):
 - **Sotoma** : Na French Revolution e a tekivuna e dua na gauna ni veika tawasavasava
 - **Ijipita** : Matanitu tawavakabauta (Ex. 5:2), sega ni kauwai ena qaravi ni kalou yalewa ni vuku. (“goddess of reason”)
 - **Vanua e vakoti kina o Jisu**: Ena cati na veisorovaki nei Jisu

C Na gauna cava e rau tucake tale kina a lako cake ki lomalagi?

- ❖ Ena Noveba 26, 1793, a solia o Parisi e dua na dikiri ka bokoca kina na lotu. E a qai bokoci na dikiri oqo ena 17 ni Jiune 1797. Ena tolu veimama na yabaki oqo, e reki o Varanise ka marauta -ka na nona sa “vaglalataki” veivakatotogani ni lotu, ena nona sa vagaluya na domo mai na I Vola Tabu. (Vakatakila 11:9-10).
- ❖ E sega ni vagalui se vakarusai, ka ni sa qai lamata me kaukauwa cake ga na I Vola Tabu. Era lako nai lakolako ni kaulotu mai na mata lotu Protestants ka kauta na kosipeli ki na I yalayala kei vuravura (Vakatakila 11:11).
- ❖ O William Wilberforce e a tauyavutaka na I matai ni Bible Society ena 1804 me veikauyaki kina vakayauyau na I Vola Tabu. Na kena I lavelave ka ra sa tu rawa era vakalevutaki tale vakaudolu, me yacova sara me sa I vola voli vakalevu duadua e vuravura. Ena gauna oqo, na kena veivotayaki na Vosa ni Kalou sa sega ni qai tarovi rawa. E sa biuta tu na Kalou ena dua na I tutu ka na sega tale ni na qai vakarusai rawa kina. (Vakatakila 11:12).

Na cava e yaco tarava?

- ❖ Mai na nodrau “tucake tale” na rua nai vakadinadina, sa tekivu kina na I otioi ni wasewase ni veiraravui vakalomalagi: nai tekitekivu ni gauna e muri sara.

- ❖ Na gauna oqo ena cava ena Lesu Vakarua Mai, ni yaco na matanitu taucoko me nei Jisu ka me lewa ka sega ni mudu (Vakatakila 11:15).
- ❖ Ena liu taumada mai na gauna oya na veicudruvi na veimatanitu, ka laki tini ena nodra na vakarusai ko ira era “vakarusai vuravura” (Vakatakila 11:18).
- ❖ Ena yaco na veika kece oqo ena vakasama mi lotu mai Lomalagi. (Vakatakila 11:16-17), ka mai tini ena raivotu ni kato ni veiyalayalati ena loma ni Valetabu mai Lomalagi (Vakatakila 11:19).
- ❖ Ni sa yacova mai na “gauna ni veilwai” (Vakatakila 11:18), sa vakaraitaki ki vuravura na I vunau koya ena lewai keda: na I Vunau e Tini ka tu ena loma ni kato ni veiyalayalati.